

HOOFDSTUK 1

Inleiding

In dit hoofdstuk worden inleidende opmerkingen gemaakt over de verschijningsvormen en het doel van de externe financiële verslaggeving en wordt ingegaan op de rol en positie van de wet- en regelgeving – nationaal en internationaal – op het gebied van de jaarverslaggeving.

1.1 Verschijningsvormen en doel externe financiële verslaggeving

De externe financiële verslaggeving van ondernemingen kan worden omschreven als de verstrekking van informatie door die ondernemingen ten behoeve van belanghebbende of belangstellende buitenstaanders. De externe financiële verslaggeving van ondernemingen is divers en kan worden onderscheiden in periodieke informatie en ad hoc-informatie. De financiële jaarverslaggeving, halfjaar- c.q. kwartaalverslagen, sociale jaarverslagen en milieuverslagen behoren tot de eerste categorie, terwijl emissieprospectussen en persberichten, bijvoorbeeld naar aanleiding van een fusie of overname of naar aanleiding van wijzigingen in de ondernemingsleiding, tot de tweede categorie worden gerekend. Dit boek heeft met name betrekking op de financiële jaarverslaggeving.

Het doel van de financiële jaarverslaggeving is tweeledig, namelijk:

1. het afleggen van verantwoording over het door de ondernemingsleiding in het verslagjaar gevoerde beleid, primair aan de aandeelhouders of leden;
2. het verstrekken van informatie ten behoeve van de oordeelsvorming en de daarop gebaseerde besluitvorming door bij de onderneming betrokken buitenstaanders.

De verantwoordingsfunctie en informatieverzorgingsfunctie zijn sterk met elkaar verbonden. Door middel van de financiële jaarverslaggeving wordt immers verantwoording afgelegd aan belanghebbenden, die zich op grond daarvan een oordeel vormen omtrent het reilen en zeilen van de onderneming. Een ander doel dat in het kader van de financiële jaarverslaggeving nog kan worden genoemd, betreft de vaststelling van de uitkeerbare winst.

De belangrijkste categorieën van belanghebbenden zijn:

- de verschaffers van eigen vermogen (aandeelhouders);
- de verschaffers van vreemd vermogen (banken, handelscrediteuren);

- werknemers en vakbonden;
- leveranciers en afnemers;
- financiële analisten en financiële journalisten.

Het zal duidelijk zijn dat de belangstelling van de verschillende groeperingen voor de gang van zaken bij een bepaalde onderneming afhankelijk is van hun relatie met die onderneming. Zo zal de interesse van aandeelhouders uitgaan naar informatie over de uitkeerbare winst en uitkeerbare reserves, terwijl het voor banken en handelscrediteuren met name van belang is om te weten in hoeverre de onderneming kan (blijven) voldoen aan de betalingsverplichtingen jegens hen.

1.2 De nieuwe jaarverslaggeving

De wetgever bemoeit zich met de externe financiële verslaggeving van ondernemingen omdat hij veronderstelt dat zonder wetgeving het economisch leven minder goed of minder rechtvaardig zou functioneren. Zonder het bestaan van officiële regels zouden financiële verslagen kunnen worden gepubliceerd die onvoldoende of onjuiste informatie bevatten. Dat kan nadelig zijn voor personen of organisaties die belangen hebben bij het reilen en zeilen van ondernemingen. Ook zou het betekenen dat sommige ondernemingen meer en andere minder informatie verschaffen waardoor de financiële positie en behaalde resultaten van ondernemingen minder goed met elkaar kunnen worden vergeleken.

Daarnaast vormen de internationale verhoudingen en ontwikkelingen een reden voor het bestaan van verslaggevingsregels. De Europese Unie is hard op weg één Europese markt te creëren. Dit houdt in dat de landsgrenzen in het economisch verkeer wegvallen. Het is dan van belang dat ondernemingen in de lidstaten van de Europese Unie volgens dezelfde regels hun externe financiële verslaggeving opstellen zodat deze vergelijkbaar is.

De regelgeving rondom de externe financiële verslaggeving van ondernemingen is in Nederland ingrijpend veranderd en nog steeds in beweging. Dit wordt onder meer veroorzaakt door:

- de introductie van de International Financial Reporting Standards (IFRS) in de Europese Unie;
- de mogelijkheid voor kleine rechtspersonen om hun jaarrekening op te stellen in overeenstemming met de grondslagen voor de fiscale vermogensopstelling en winstberekening;
- de totstandkoming van de International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs);
- de nieuwe Europese Richtlijn Jaarrekening die in 2015 in de Nederlandse wetgeving is verwerkt.

1.2.1 Introductie International Financial Reporting Standards

Als gevolg van Europese regelgeving is het verslaggevingslandschap in Nederland sinds 2005 ingrijpend veranderd. In Nederland zijn nu twee sets van regelgeving voor de financiële jaarverslaggeving van kracht, namelijk de door de International

Accounting Standards Board (IASB) vastgestelde en door de Europese Commissie goedgekeurde International Financial Reporting Standards (IFRS) aan de ene kant en de Nederlandse wettelijke voorschriften opgenomen in het Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 (Titel 9 BW 2) en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ-richtlijnen) aan de andere kant.

Nederlandse ondernemingen waarvan aandelen of obligaties beursgenoteerd zijn, moeten hun geconsolideerde jaarrekening opstellen in overeenstemming met IFRS. Dit voorschrift is een uitvloeisel van een Europese verordening die rechtstreekse werking heeft. De verordening biedt de lidstaten van de Europese Unie de mogelijkheid om IFRS ook bij het opstellen van de enkelvoudige jaarrekening van beursgenoteerde ondernemingen of voor andere dan beursgenoteerde ondernemingen voor te schrijven of toe te staan. In Nederland is er voor gekozen om van deze opties gebruik te maken in die zin dat IFRS op vrijwillige basis kan worden toegepast (art. 2:362.8 BW). Doet een onderneming dat niet dan gelden de Nederlandse wettelijke voorschriften en afhankelijk van de grootte van de onderneming de RJ-richtlijnen voor grote en middelgrote rechtspersonen respectievelijk de RJ-richtlijnen voor kleine rechtspersonen.

Casus 1: Is het verstandig de jaarrekening te baseren op IFRS?

Vraag:

Ik ben directeur van een grote, internationaal opererende Nederlandse B.V. De Nederlandse wet biedt de mogelijkheid om de jaarrekening op te stellen in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS). Is het verstandig om nog dit boekjaar van deze mogelijkheid gebruik te maken?

Antwoord:

De overgang naar IFRS vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. De introductie van IFRS zal vaak gepaard gaan met ingrijpende aanpassingen in administratieve systemen. Bovendien zal het betrokken personeel zich de nieuwe regelgeving en de toepassing daarvan eigen moeten maken. Bij dit alles komt nog dat in de jaarrekening ook de vergelijkende cijfers over het voorgaande boekjaar moeten zijn gebaseerd op IFRS. U moet dus over voldoende gegevens beschikken om deze cijfers op te kunnen hoesten.

Nu u dit weet, is wellicht de vraag opportuun of u dan met ingang van het volgende of daaropvolgende boekjaar zou moeten overstappen op IFRS. Het antwoord op deze vraag hangt af van de situatie waarin u verkeert. Als u overweegt om in de toekomst een beroep te doen op de openbare kapitaalmarkt, kan het verstandig zijn om al ruim voor die tijd over te stappen op IFRS. De toepassing van IFRS bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is immers op grond van Europese wetgeving verplicht voor alle ondernemingen in de Europese Unie waarvan aandelen of obligaties beursgenoteerd zijn. Daarnaast zal in het emissieprospectus de nodige financiële informatie op basis van IFRS moeten worden opgenomen.

Ook wanneer een beursnotering in de toekomst niet aan de orde is, kan de internationale vertakking van uw onderneming een reden zijn om over te stappen op IFRS, vooral wanneer de buitenlandse vestigingen zich bevinden in landen waarin de toepassing van IFRS is voorgeschreven of toegestaan. Dit kan leiden tot een belangrijke vermindering van de administratieve lasten, doordat uw buitenlandse dochters in hun eigen land niet meer worden geconfronteerd met een verslaggevingsstelsel dat afwijkt van het verslaggevingsstelsel dat zij moeten gebruiken bij het bepalen van de cijfers die worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van uw B.V.

Ten slotte kan ook het gebruik in de bedrijfstak waarin u opereert een overweging zijn om over te stappen op IFRS.

Overigens zijn met ingang van 2009 op grond van de Wet op het financieel toezicht (hfdst. 5.1a, Wft) de publicatievoorschriften voor beursgenoteerde ondernemingen aanmerkelijk aangescherpt en uitgebreid. Zo moeten zij op IFRS gebaseerde halfjaarcijfers openbaar maken (zie par. 8.6).

1.2.2 *Jaarrekening kleine rechtspersonen op basis van fiscale grondslagen*

Voor kleine rechtspersonen zijn in 2008 de keuzemogelijkheden verder uitgebreid. De wet biedt aan deze bedrijven namelijk de mogelijkheid om met ingang van boekjaar 2007 hun jaarrekening op te stellen op basis van de grondslagen die worden gebruikt bij de fiscale vermogensopstelling en de berekening van de belastbare winst (art. 2:396.6 BW). Dit is gedaan om de administratieve lasten voor het kleinbedrijf te verlichten. Concreet betekent dit dat de in de balans en de winst-en-verliesrekening opgenomen cijfers in principe gelijk zullen zijn aan de cijfers die zijn opgenomen in de aangifte vennootschapsbelasting. Correctie van de aangifte vennootschapsbelasting heeft geen gevolgen voor een inmiddels door de aandeelhoudersvergadering vastgestelde jaarrekening. Die zal worden verwerkt in de (nog niet vastgestelde) jaarrekening van het volgende boekjaar.

Als een kleine rechtspersoon kiest voor fiscale grondslagen, dient die keuze betrekking te hebben op alle en niet slechts een deel van de posten in de balans en winst-en-verliesrekening. *Cherry picking* is dus niet toegestaan. Nadere regels omtrent het gebruik van fiscale grondslagen en de toelichting daarbij zijn vastgelegd in het Besluit fiscale waarderingsgrondslagen (zie bijlage 8).

1.2.3 *International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities*

In 2009 heeft de IASB een International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (*IFRS for SMEs*) vastgesteld. Deze standaard is geschreven voor ondernemingen die geen beroep doen op de openbare kapitaalmarkt en die niet behoren tot de financiële sector. In de visie van de IASB moeten deze ondernemingen (de uitgebreide) IFRS toepassen. Vergeleken met IFRS zijn de voorschriften van de *IFRS for SMEs* veel minder vergaand. In de Europese Unie heeft de *IFRS for SMEs* geen formele status.

Casus 2: Is IFRS for SMEs de nieuwe verslaggevingsstandaard voor het midden- en kleinbedrijf?

Vraag:

De IASB heeft de *IFRS for SMEs* gepubliceerd. In hoeverre kan deze standaard worden toegepast door het Nederlandse midden- en kleinbedrijf?

Antwoord:

Naast de uitgebreide standaarden die primair zijn bedoeld voor het beursgenoteerde bedrijfsleven (*full IFRS*), heeft de IASB een standaard gepubliceerd die specifiek is gericht op het opstellen van de jaarrekening door ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf.

De *full IFRS* hebben in de Europese Unie kracht van wet. Zij moeten worden nageleefd door ondernemingen met beursgenoteerde aandelen of obligaties. De *IFRS for SMEs* daarentegen heeft in de Europese Unie geen wettelijke status.

Hoewel de *IFRS for SMEs* geen formele status heeft, is het voor Nederlandse ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf toch mogelijk om de *IFRS for SMEs* toe te passen bij het opstellen van hun jaarrekening. De grondslagen van waardering en resultaatbepaling waarvoor volgens deze standaard moet worden gekozen, zullen over het algemeen niet strijdig zijn met de huidige Nederlandse wet- en regelgeving.

In Nederland zijn nauwelijks ondernemingen overgestapt op de *IFRS for SMEs* en het is niet te verwachten dat dat in de toekomst verandert. Kleine bedrijven kunnen hun jaarrekening immers combineren met de fiscale winst- en vermogensbepaling. Daarnaast zullen kleine, middelgrote en andere niet-beursgenoteerde bedrijven niet zo snel kiezen voor de *IFRS for SMEs*, omdat zij in de jaarrekening veel meer (concurrentiegevoelige) informatie moeten prijsgeven, bijvoorbeeld over voorzieningen en acquisities. Bovendien schrijft de *IFRS for SMEs* bij eindloon- en middelloonstelsels ingewikkelde berekeningen voor bij de bepaling van de pensioenvoorziening en de pensioenkosten.

De voordelen van de vrijwillige toepassing van de *IFRS for SMEs* moeten vooral worden gezocht bij ondernemingen die aan het hoofd staan van een groep internationaal opererende bedrijven. Het is dan wellicht gemakkelijker en praktischer om de benodigde informatie te verzamelen op basis van een internationaal bekende standaard dan op basis van de Nederlandse wet- en regelgeving. Ook kan de toepassing van de *IFRS for SMEs* een positieve uitstraling hebben en bijdragen aan het imago van de onderneming.

1.2.4 Nieuwe Europese Richtlijn Jaarrekening

In de Europese Unie is op 26 juni 2013 de nieuwe Richtlijn Jaarrekening definitief geworden ter vervanging van de Vierde en Zevende EEG-richtlijn (dat is Richtlijn 2013/34/EU van het Europees parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad). Bij het opstellen van de Richtlijn Jaarrekening (*Accounting Directive*) heeft het principe 'denk eerst klein' (*think small first*) centraal gestaan. Het aantal (zeer) kleine ondernemingen omvat circa 98% van het totale aantal ondernemingen. Het ligt dan voor de hand zich in de regelgeving daar primair op te richten en die niet een afgeleide te laten zijn van de regelgeving die geldt voor grote ondernemingen.

De lidstaten van de Europese Unie moeten de Richtlijn Jaarrekening verwerken in hun nationale wetgeving. In Nederland is dat in 2015 gebeurd in Titel 9 BW 2 door middel van de Uitvoeringswet Richtlijn Jaarrekening. De nieuwe en aangepaste wettelijke bepalingen die daaruit zijn voortgekomen dienen in ieder geval te worden toegepast op jaarrekeningen en bestuursverslagen die worden opgesteld over de boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016. Daarnaast is het toegestaan om de wetwijzigingen toe te passen op jaarrekeningen en bestuursverslagen over boekjaren die zijn aangevangen voor 1 januari 2016.

De belangrijkste wijzigingen betreffen de volgende zaken:

- in de toelichting op de balans en de winst-en-verliesrekening wordt de volgorde van de posten aangehouden (art. 2:363 BW);
- kosten van onderzoek komen niet meer voor activering in aanmerking (art. 2:365 BW);

- buitengewone baten en lasten komen te vervallen, maar in plaats daarvan wordt wel het bedrag en de aard van de baten en lasten vermeld die uitzonderlijk van omvang zijn of in uitzonderlijke mate voorkomen (art. 2:377 BW);
- vermelding in de toelichting in plaats van onder overige gegevens van (art. 2:380a, 380b en 380d BW):
 - gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen die niet in de balans en winst-en-verliesrekening zijn verwerkt;
 - de winstbestemming c.q. de verliesverwerking;
 - informatie over winstbewijzen en soortgelijke rechten;
- als de gebruiksduur van kosten van ontwikkeling en goodwill niet op betrouwbare wijze kunnen worden geschat, geldt een afschrijvingsperiode van maximaal tien jaar (art. 2:386 BW);
- er mag geen rekening meer worden gehouden met buitengewone waardeverminderingen van vlottende activa wanneer die op korte termijn redelijkerwijs vallen te voorzien (art. 2:387 BW);
- waardeverminderingen van goodwill mogen later niet meer worden teruggenomen (art. 2:387 BW);
- bij acquisities betaalde goodwill moet worden geactiveerd en systematisch afgeschreven (art. 2:389 BW);
- de term 'jaarverslag' wordt vervangen door de term 'bestuursverslag' (art. 2:391 BW);
- er komt voor bepaalde sectoren, zoals de winningsindustrie, een verslag over betalingen aan overheden (art. 2:392a BW);
- de accountant moet onderzoeken of het bestuursverslag materiële onjuistheden bevat en daarover rapporteren in zijn verklaring (art. 2:393 BW);
- de maximale termijn voor openbaarmaking van de jaarstukken voor niet-beursgenoteerde ondernemingen wordt twaalf maanden (art. 2:394 BW);
- introductie van de groottecategorie micro-ondernemingen (art. 2:395a BW);
- aanpassing van de grensbedragen voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen (art. 2:396 en 397 BW);
- participatiemaatschappijen kunnen niet opteren voor het regime dat geldt voor de groottecategorie micro-ondernemingen (art. 2:398 BW);
- naast beursgenoteerde ondernemingen moeten nu ook niet-beursgenoteerde banken en verzekeringsmaatschappijen (organisaties van openbaar belang) altijd voldoen aan de eisen die gelden voor grote rechtspersonen (art. 2:398 BW);
- ook beleggingsmaatschappijen moeten nu altijd voldoen aan de eisen die gelden voor grote rechtspersonen (art. 2:398 BW);
- de vrijstellingen ex artikel 2:402 en 403 BW gelden niet voor organisaties van openbaar belang;
- de consolidatievrijstelling voor kleine rechtspersonen geldt niet als een organisatie van openbaar belang (dat was: beursgenoteerde onderneming) onderdeel uitmaakt van de consolidatiekring (art. 2:407);
- in het Besluit actuele waarde (BAW) is het begrip 'vervangingswaarde' komen te vervallen en wordt in het BAW waardering tegen actuele kostprijs geïntroduceerd.

1.3 Scope van dit boek

Dit boek is gericht op de Nederlandse wettelijke bepalingen (Titel 9 BW 2) inzake de financiële jaarverslaggeving van ondernemingen. In het volgende hoofdstuk (par. 2.7) wordt kort ingegaan op de status van de RJ-richtlijnen en hoe die zich verhouden tot Titel 9 BW 2. Inhoudelijk worden de RJ-richtlijnen slechts hier en daar zijdelings aan de orde gesteld. Dat laatste geldt ook voor IFRS.

Dit boek gaat over de *externe* financiële jaarverslaggeving, dat wil zeggen de informatieverschaffing door de onderneming aan belanghebbenden en belangstellenden buiten de onderneming zelf. Het gaat dus niet over de interne financiële informatieverstrekking binnen de onderneming. Uiteraard zijn de externe en interne financiële informatieverschaffing wel op eenzelfde boekhoudsysteem gebaseerd.

De externe financiële jaarverslaggeving omvat overigens niet de informatieverschaffing aan de fiscus in het kader van de fiscale winstbepaling die dient als basis voor de te betalen winstbelasting. Daarvoor geldt separate regelgeving. Het fiscale winstbepalingssysteem is op een aantal punten niet bruikbaar voor de informatieverschaffing aan andere belanghebbenden, zoals aandeelhouders en banken. Ter beperking van de administratieve lasten gebruikt het kleinbedrijf echter vaak hun fiscale gegevens ook voor de officiële jaarrekening. Wij zullen ons in dit boek niet bezighouden met de fiscale winstbepaling.

De externe financiële verslaggeving van bepaalde sectoren van het bedrijfsleven blijft in dit boek buiten beschouwing, omdat die zo bijzonder is dat de wetgever er aparte regels voor heeft geformuleerd. Wij denken dan vooral aan financiële instellingen (banken, verzekeringsmaatschappijen en beleggingsinstellingen). Ook valt de externe financiële verslaggeving van niet op winst gerichte organisaties (non-profitorganisaties) buiten scope van dit boek.

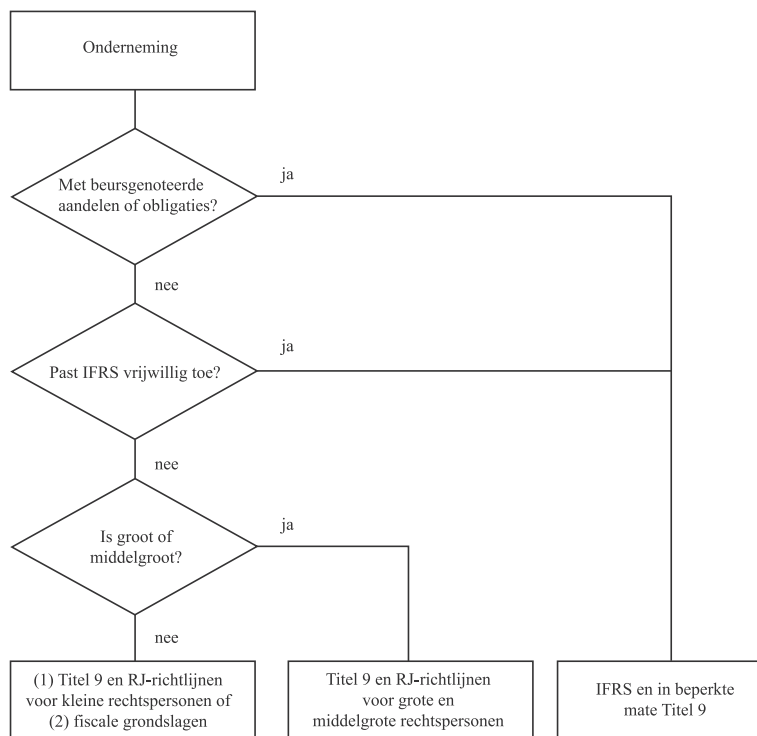
HOOFDSTUK 2

Het wettelijke kader in Nederland

Nederlandse ondernemingen die niet kunnen of willen kiezen voor de toepassing van IFRS, moeten hun jaarrekening opstellen in overeenstemming met de wettelijke voorschriften opgenomen in Titel 9 BW 2, 'De jaarrekening en het bestuursverslag' en de RJ-richtlijnen. Daarnaast blijven bepaalde wettelijke bepalingen toch van kracht voor de ondernemingen die verplicht of vrijwillig IFRS toepassen.

Figuur 1 geeft schematisch weer wanneer welke set van regelgeving relevant is bij het opstellen van de jaarrekening.

Figuur 1: Regelgeving in Nederland

2.1 Titel 9 BW 2: De jaarrekening en het bestuursverslag

In Nederland zijn coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen, naamloze vennootschappen en besloten vennootschappen onderworpen aan de wettelijke voorschriften opgenomen in Titel 9 BW 2. Dit geldt ook voor stichtingen en verenigingen die een onderneming in stand houden (de zogenaamde commerciële stichtingen en verenigingen). Commanditaire vennootschappen en vennootschappen onder firma waarvan alle onbeperkt aansprakelijke vennoten kapitaalvennootschappen naar buitenlands recht zijn, vallen ook onder Titel 9 BW 2 (art. 2:360 BW).

Andere commanditaire vennootschappen en vennootschappen onder firma, niet-commerciële stichtingen en verenigingen, eenmanszaken en maatschappen zijn niet onderworpen aan Titel 9 BW 2. Voor hen gelden slechts beperkte voorschriften. Zij moeten regelmatig een boekhouding voeren en jaarlijks een balans opmaken. Voor banken en verzekeringsmaatschappijen zijn in Titel 9 BW 2 afzonderlijke wettelijke voorschriften opgenomen.

In de Nederlandse wet zijn de relevante Europese richtlijnen verwerkt, waaronder de in 2013 definitief geworden Richtlijn Jaarrekening (*Accounting Directive*) die in de plaats is gekomen van de Vierde EEG-richtlijn over de enkelvoudige jaarrekening en de Zevende EEG-richtlijn over de geconsolideerde jaarrekening.

De algemene doelformulering van de jaarrekening wordt in artikel 2:362.1 BW gegeven. Dit lid luidt als volgt: 'De jaarrekening geeft volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de rechtspersoon'. Het inzichtvereiste staat dus centraal. In lid 4 wordt dan ook gesteld dat een onderneming aanvullende informatie moet verstrekken en dat van de specifieke wettelijke voorschriften moet worden afgeweken als dat noodzakelijk is voor het verschaffen van het vereiste inzicht.

Op basis van Titel 9 BW 2 (art. 2:363.6 BW) is een algemene maatregel van bestuur uitgevaardigd, getiteld Besluit modellen jaarrekening, waarin gedetailleerde voorschriften zijn opgenomen voor de indeling en specificatie van de posten in de balans en de winst-en-verliesrekening (zie bijlage 6). Het Besluit modellen jaarrekening geldt alleen voor N.V.'s en B.V.'s. Voor banken, verzekeringsmaatschappijen en beleggingsmaatschappijen zijn op de branche toegesneden modellen in het besluit opgenomen. Het Besluit modellen jaarrekening is overigens niet van toepassing op micro-ondernemingen, de nieuwe groottecategorie die in Titel 9 BW 2 (art. 2:395a BW) wordt onderscheiden als gevolg van de verwerking van de Europese Richtlijn Jaarrekening in de Nederlandse wetgeving (art. 1.3 BMJ)

Naast de jaarrekening vereist Titel 9 BW 2 het opmaken van een bestuursverslag en het verstrekken van de zogenaamde overige gegevens. Het bestuursverslag is het jaarlijkse verslag van de directie of de raad van bestuur waarin informatie wordt gegeven over de toestand per balansdatum, de gang van zaken in het boekjaar, bijzondere gebeurtenissen na balansdatum en de verwachte gang van zaken in het nieuwe boekjaar. De overige gegevens bevatten onder meer de accountantsverklaring(en) en de statutaire bepalingen over de winstbestemming. In hoofdstuk 7 wordt verder ingegaan op het bestuursverslag en de overige gegevens.